

стан довкілля, тим більше підвищується її екологічна самосвідомість. Складний стан екологічного середовища суттєво впливає на економіку, яка стає заручницею стану довкілля. Екологічні процеси можуть суттєво впливати на умови життя, викликаючи непередбачувані зміни клімату, руйнування екосистем, виснаження природних ресурсів, а відтак вести до їх нестачі. Проблема обмеженості ресурсів у ході невпинного зростання їхнього споживання вже досягла глобальних масштабів. Прагнення найбільш розвинених економік світу вирішувати свої економічні потреби за рахунок збільшення споживання природних ресурсів призвело до істотних збитків для здоров'я нинішніх та непоправних наслідків для майбутніх, ще не народжених поколінь. Зазначене створює потребу пильної уваги до вивчення екологічних проблем сучасного суспільства, особливо в контексті усвідомлення людством наслідків безконтрольного природокористування. Розробка нових підходів до вирішення екологічних проблем у сучасних умовах потребує зокрема нових знань про трансформацію екологічної свідомості.

МАТЮХІНА Олександра,

кандидат філософських наук, доцент, доцент кафедри філософії Факультету лінгвістики та соціальних комунікацій Державного університету «Київський авіаційний інститут», м. Київ

АНТРОПОЛОГІЧНИЙ ПОТЕНЦІАЛ СУЧАСНИХ КОМУНІКАЦІЙ

Для інформаційного суспільства провідним засобом комунікації виступає Всесвітня мережа Інтернет, який через свою технологічність визначає форми, мову і навіть зміст комунікації. В сучасній науці виразно простежуються два підходи до Інтернету: як до нового простору життя або як до фактора трансформації життєвого простору людини і людства. Але існує і підхід до осмислення Інтернету як засобу, створеного людьми для організації і трансформації життєвого простору інформаційного суспільства. Цей підхід більше наголошує на позитивних аспектах Інтернету як сучасної комунікації, можливостях, які він створює і може

створювати для розвитку людини. Більшість релігійних організацій, теологів підходять до Інтернету як до могутнього засобу поширення Слова Божого, просвітництва, комунікації. Особливу активність в формуванні кіберпростору на основі християнських і загальнолюдських цінностей проявляє Католицька Церква.

Інтернет з моменту свого виникнення став предметом поглибленою уваги католицьких науковців, теологів, ієрархів Церкви. Інтегративною частиною соціального вчення Католицької Церкви є вчення про соціальні комунікації, місце і завдання Церкви в сучасних комунікативних процесах. Інтернет осмислюється як новий етап розвитку соціальної та індивідуальної комунікації, що створює нові можливості. В повній мірі враховуються небезпеки, що несе людству Всесвітня мережа. Проте наголошується, що як негативні, так і позитивні аспекти Інтернету залежать тільки від людини як його творця і користувача. Важливим завданням Католицької Церкви стає сприяння реалізації антропологічного потенціалу нової сучасної комунікації - Інтернету. Діяльність Католицької Церкви в Інтернеті базується на документах, що визначають її провідні принципи, зміст, спрямованість контенту, засоби і форми його поширення. Це, перш за все «Inter Mirifica» - Декрет Другого Ватиканського Собору про засоби соціальної комунікації, щорічні папські звернення з нагоди Всесвітнього дня комунікації, зокрема «Християнське послання в комп'ютерній культурі» Папи Івана Павла II 1990 р., «Нові технології, нові стосунки» папи Бенедикта XVI 2009 р., «Сприяння культурі пошани, діалогу, дружби» Папи Франциска I 2016 р.; «Етика в комунікації», «Церква та Інтернет». «Етика в Інтернеті» - документи Папської Ради в справах соціальної комунікації. В документі «Церква та Інтернет» робиться наголос на нових можливостях душпастирської та виховної діяльності Церкви, які створює Інтернет

Особливо в документах Католицької Церкви наголошується на нових можливостях, що створює Інтернет для розвитку міжсуб'єктної комунікації, створюючи віртуальні спільноти людей, що розділяють спільні духовні цінності. Внутрішня орієнтація

людини, потреби і рівень розвитку особистості визначають екзистенційно-комунікативні процеси. І нова віртуальна комунікація стає засобом, що служить взаємній підтримці, допомозі у духовному зростанні, поглиблені віри.

Католицька Церква буде, формує в Інтернеті кіберпростір, в якому проявляється і використовується антропологічний потенціал Всесвітньої мережі для особистісного духовного розвитку людини. Католицька Церква з 1996 року має свій офіційний сайт (www.vatican.va). Католицьке духовенство, від Папи Римського до священників, має свої акаунти в соціальних мережах Facebook, X (колишній Twitter). Окремі сайти, акаунти мають чернечі ордени, приходські спільноти, організації мирян, релігійні навчальні заклади, музеї, наукові установи і преш за все Папська Академія Наук. У 2009 році у Ватикані зібрались експерти, в тому числі представники Google, Facebook, Youtube, Wikipedia для обговорення проблеми розвитку взаємовідносин церкви і суспільства з допомогою інтернет-комунікацій. З початку XXI ст. зростає інтерактивна комунікація віруючих з Церквою і між собою в соціальних мережах. Соціальні мережі, інтерактивні, діалогічні, індивідуалізовані, дозволяють долати відстані, обмеження (як карантин під час пандемії COVID-19 та ін.). Тому релігійні спільноти до діяльності в реальному світі все частіше додають і діяльність в світі віртуальному. Спілкування в релігійних групах, що користуються соціальними мережами, і в віртуальному світі зберігає персональний і міжсуб'єктний характер. Вона відбувається в контексті «Я» - «Ти» спілкування, спілкування між конкретними особистостями, з притаманними їм духовними і матеріальними характеристиками. І комунікація зберігає свою функцію – створення спільноти, зв'язку між учасниками для внутрішнього духовного розвитку. Віртуальний спосіб спілкування втрачає свій домінуючий характер, тому що постійно зберігає зв'язок з реальністю, виступає як її доповнення. Зв'язок з трансцендентним - це реальна участь в Таїнствах, що не може бути перенесено в кіберпростір. Іоанн Павло II звертає увагу на евангелізаційні можливості комунікації в кіберпросторі.

Католицька Церква сприймає Інтернет не скільки як даність сучасної епохи, скільки як поле діяльності. В документах Католицької Церкви, працях теологів, науковців осмислюються як проблеми, що породжуються сучасними комунікативними процесами в кіберпросторі, так і пропонуються шляхи їх вирішення. Позитивно оцінюється закладений в Інтернеті антропологічний потенціал. Католицька Церква, підкреслюючи величезні можливості Інтернету, наголошує на відповідальності людини, людства в їх належній реалізації. Спираючись на вищезазначене, можна стверджувати, що Католицька Церква в кіберпросторі реалізує антропологічний потенціал Інтернету.

МИРОШНИЧЕНКО Сергій,

старший викладач кафедри менеджменту та інноваційних технологій соціокультурної діяльності Українського державного університету імені Михайла Драгоманова

РОЛЬ КОМУНІКАТИВНИХ КАНАЛІВ У ФОРМУВАННІ УПРАВЛІНСЬКОЇ ОСВІТИ МЕНЕДЖЕРА СОЦІОКУЛЬТУРНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Для розкриття зазначеної теми вважаємо доречним прояснити основні поняття, що містяться у назві. Це в першу чергу стосується таких понять як «комунікативні канали» та «управлінська освіта».

Найчастіше, у буденному житті, «канали комунікації» розуміють і тлумачать як «засоби комунікації». Взаємозамінність цих двох понять у побутовій мові вносить деяку логічну похибку у розуміння сутності понять. Звісно, немає великої різниці як ми дізналися про якусь новину – через повідомлення у меседжері від знайомої людини чи побачили на сайті авторитетного інформаційного агентства. Обидва ці канали – знайомий і сайт – передали інформацію, а отже виступили засобом передачі. Проте існує й інший підхід, який відмежовує «засоби» від «каналів» комунікації. Нам близька позиція авторів посібника «Соціальні комунікації», які розглядають зазначені поняття відокремлено. Під «засобами» комунікації розуміються «способи кодування повідомлення (слова, картинки, звукові сигнали, жести та ін.)» [1, с. 46]. Відповідно і